

СРПСКИ ТЕХНИЧКИ ЛИСТ

ОРГАН УДРУЖЕЊА СРПСКИХ ИНЖЕЊЕРА И АРХИТЕКТА.

Рад Удружења Српских Инжењера и Архитекта.

ЗАПИСНИК

О раду XVII. главног скупа Удружења Срп. Инжењера и Архитекта.

држаног 10-ог Јуна 1907 у сали Универзитета у Београду.

А ако буде постављен који страни инжењер за шефа Секције опет ће шеф инспекције бити наш инжењер. Наводи пример за једног страног инжењера, који је постављен за шефа секције па је сам молио да се смени, тај је човек био асистент нашем инспектору, Г. Поповићу, а како би то изгледало да такав човек дође у секцију као млађи где су све млади инжењери. Напомиње да се треба ставити у њин положај као старијег инжењера да им буде шеф секције наш инжењер, који је изишао из школе пре неколико година. И ако је странац он је опет инжењер и за новац врши инжењерске послове и треба млађи инжењери још од њега да науче, претпостављајући, наравно, да је то исправан човек, а ако није он ће таквог одмах уклонити.

Кирило Гавић. Изјављује да нису подесни странци а још мање људи од 60 - 70 год. за шефове секција, као што су ови које је узела Дирекција и тврди да су наши инжењери једино способни да испуњавају те дужности. Напомиње да је у управи за грађење било предлога да наши инжењери буду шефови секција а да се од странаца примају само млађи људи, који хоће и који могу да раде.

Вуловић. — Изјављује да није мислио да се одбор огрешио о правила кад је претресао Закон о уређењу Министарства Грађевина са 15 чланова. Односно самог закона сматра, да је то било само агитационо средство и замера управи што одмах није ишла код Министра, да га замоли да закон приведе у дело, него чека иницијативу Чачана и то иде код другог министра а не овог који је поднео тај предлог — закона.

Признаје, да је одбор много радио али је погрешно што није истрајао а не само претресао закон па ту остао, као и за онај напис у Штампи да је одбор одмах предузео кораке код министра, те да министар изјави јавно да оне мисли нису његове, сви би ми инжењери много више поштовали министра а и управи би изјавили захвалност на заузимљивости.

Односно тога, што му се пребацује, да није учествовао на скуповима изјављује, да није могао услед разних неприлика да долази на скупове, а што није писао и говорио о страним инжењерима изјавио је, да је он познат као политичар и пребацило би му се да је пристрасан.

Међутим у штампи је било notiца о томе и управа је могла да дозна и да предузме кораке да се то спречи, те би данас поред осталих заслуга и за ову ствар добила од чланова захвалност.

Изјављује да он није постављен за шефа инспекције (министар грађевина одговара »да је назначен.«)

Изјављује да за шефове секција има доста наших инжењера који имају праксе 8—10 година. Узмимо за пример г. Андрејевића који је био шеф секције за пројекте сењске пруге и извршио је на потпуно задовољство, и тај је човек сад добио за шефа секције странца. Мисли, да не могу бити шефови секција људи, који су пензионисани код Аустро-Угарских железница, пошто су исслужили свој рок и пошто су више неупотребљиви.

Жао му је што је министар учинио ову грешку, јер га познаје као врло осетљивог

али замера управи, што одмах није ишла г. Министру и преставила му стање ствари, јер да је то учинила, познавајући г. Министра као колегу, уверен је да би г. министар томе стао на пут. Не мисли да управа има утицаја на Министра али наводи пример лекарског удружења које за један премештај протестује, а за једну оваку ствар уверен је да би г. министар ову нехотичну погрешку поправио.

Јоца Станковић. — Односно пројекта закона изјављује, да је он наредио начелницима да саставе пројекат, пошто су потребе инжењерства њима најбоље познате и такав пројекат је послат Удружењу, Универзитету, свима грађев. одељењима, Дирекцији, општини ит.д. И док се скупе сва та мишљења треба да прође извесно време, напомиње да је и он сам имао једно своје лично мишљење, које би изнео доцније при претресу закона, а главно је да изађе један пројекат потпуно претресен од свију, а зато треба времена. Изјављује да то није агитационо средство, да је био према свима потпуно једнак, није водио рачуна о положају у странци а најмање је мислио да му то послужи као агитационо средство код интелегентних људи — инжењера, сматрајући, да би их тим начином понизио што никад неби могао учинити. Законски предлог није могао доћи на ред али је главно да се он потпуно сврши, а један пут ће и он доћи на ред.

Председник мисли да законски пројекат о уређењу Министарства Грађевина није било агитационо средство као што мисли г. Вуловић. Што на том закону није даље рађено узрок је гломазна администрација министарства грађевина, услед чега је се закон одмарао дуже време и кад је дошао за министра грађевина г. Јовановић, понова је почето да се ради на њему.

Односно г. Вуловићева тврђења да он као политичар није могао да пише нити да даје податке о грађењу железница изјављује, да је уверен, да би г. Вуловић исто тако непристрасно писао као што је данас говорио и сваки његов напис био би драговољно примљен.

Да управа има моралну снагу морају је чланови потпомагати и исказати јој своје жеље и потребе, па ће управа онда радити по томе, овако без података не може да ради.

Пошто се није нико јавио за реч, председник ставља на гласање извештај управног одбора, — Збор прима извештај.

Г. Министар грађевина г. Јован Јовановић.

Изјављује да због послова мора да иде и уједно збору жели срећан рад

Председник благодари г. Министру на пажњи према Удружењу и збору и испраћа г. Министра.

Председник ставља на гласање извештај о књијници. — Збор прима.

Председник ставља на гласање извештај о Срп. Техн. Листу. — Збор прима.

Председник ставља на гласање извештај благајне с напоменом да нов контролни одбор прегледа рачуне за прошлу год. и на месном скупу разреши управу горњих рачуна.

Милутин Божић, предлаже да контролни одбор поднесе извештај главном скупу не месном.

В. Вуловић. — Објашњава своје држање као члана контролне комисије. До пре 10 дана кад га је позвао г. Томић није знао да је члан тога одбора. Управни га одбор није известио, а по статутима контролни одбор врши повремен преглед рачуна а не само концем године, и чак може да сазове скуп ако наиђе на какве неправилности. Из тих разлога није се могао одазвати позиву г. Томића. Зна да г. Томић има веома уређене књиге и да би преглед могао извршити за један сат, али није могао да прими на себе одговорност, јер не зна шта је рађено целе године.

Цитира извештај о Срп. Техн. Листу из кога се не види тачан рачун како стоји благајна. Напомиње да за огласе има 600 дин. дуга, изгледа да ни један оглас није наплаћен.

Благајник г. Томић напомиње да је та сума за огласе ушла у главну суму.

Вуловић (наставља). Према свему томе, пошто није упућен у тек. послове удружења, није се могао одазвати позиву да прегледа рачуне. Предложио је г. Томићу да 3 члана управе прегледају рачуне. Не слаже се са предлогом г. Божића да се рачун оставља за годину дана јер може г. Томић не бити више благајник. Предлаже да скуп сад изабере 3 члана да прегледају рачуне и поднесу извештај месном скупу.

Председник ставља на гласање предлог г. Божића да се изабере 3 члана, који да прегледају рачуне и поднесу извештај главном скупу. — Збор не прима предлог.

Председник ставља на гласање предлог г. Вуловића, да се изабере 3 члана контролног одбора који ће да прегледају рачуне за прошлу годину и на месном скупу поднесу свој извештај. Ти су чланови уједно и чланови контр. одбора за нову 1907—909 годину. Збор усваја предлог г. Вуловића и бира за чланове контр. одбора г.г. Перу

Смедеревца, Миливоја Павлићевића, Мило-рада Поповића.

Председник прелази на 8. тачку днев. реда. Предлог буџета Удружења. Благајник чита предлог (штампан у 22. броју Срп. Техн. Листа од 3-ег јуна тек. год.)

Вуловић пита благајника да ли се носе у Управу Фондова приход од уписне таксе и од улога.

Председник одговара да се носе.

Председник ставља ии гласање предлог примања. — Збор прима.

Председник ставља на гласања предлог расхода. — Збор прима.

Председник прелази на предлог буџета за Срп. Техн. Лист (штампан у 22. броју Срп. Техн. Листа од 3. јуна 1907. год.)

Благајник чита предлог буџета за Срп. Техн. Лист.

Вуловић изјављује, да управа нема тачне податке о Срп. Техн. Листу, јер излази тек 1 год. Предложио је, да се сума од претплате смањи и да се повећа сума дугујуће претплате тако, да остане целокупна сума примања иста.

Тако исто и за позицију за огласе да сезначи. да је та сума на дугу, те да се управа постара да наплати.

Г. П. *Димић* даје обавештење о буџету за Срп. Техн. Лист. Напомиње да сад има 700 претплатника. Многи тек сад враћају лист после године дана.

Узето је да има 500 претплатника по 20 дин. то је 10.000 рачунајући да ће многи сад о скупу платити.

Односно огласа напомињем, да је од дана када су рачуни закључени наплаћено 490 дин. Благајна Срп. Техн. Листа је сад одвојена од благајне Удружења и наплата ће бити боља.

Вуловић. — Поводом говора *Димићева* изјављује да је то исто што и он тражи. Сва примања после 26-ог маја кад су закључени рачуни иду на нову рачунску год.

Председник моли чланове, да се сви постарају да се што ревносније купи претплата, послаће свима члановима списак претплатника и у колико они буду ревноснији биће више прихода, уједно напомиње, да је у предлогу буџета мин. грађевина помоћ листу као органу мин. грађевина

Председник ставља на гласање предлог о буџету за Срп. Техн. Лист. — Збор усваја предлог,

Деловођа чита поздраве из унутрашњости ;

Г. г. *Јефтовића*, *Димитријевића*, *Голубовића*, *Гагића*, *Андрејевића*, *Јоксимовића*, *Теодосијевића*, *Паруновића*, *Аранђеловића*, *Бурмазовића*, *Николића*, *Миленковића*, *Чеха*, *Протића*, *Зрнића*, *Лазаревића*, *Видановића*, *Игњатовића*.

Председник прелази на 9. тачку дневног реда, оставке старог и новог управног одбора.

Аца Миленковић — тражи објашњење оставке.

Председник напсмиње да је о томе говорено у извештају управе.

Турудић — напомиње, да само може бити говор о допуњавању управе а не о новој управи.

Влада Поповић — тражи да управа поднесе разлоге због којих је дала оставку.

П. *Димић*, изјављује да је главни узрок неприлике које се чине управи, која има свега 5 чланова и није израз Удружења.

Скуп тражи да се изнесу те неприлике.

П. *Димић* одговара да Управа добија писма у којима се напада рад Управе и да су те неприлике такве природе, да о њима не може говорити и поново моли да се уважи оставка управи.

Аца Миленковић задовољан је са радом управе и мисли да се управа на то не треба да осврће, него да треба да остане и даље.

Турудић изјављује, да према измени статута који су штампани у Срп. Техн. Листу, половина чланова одступају а никако не може цела Управа да се смени.

(Чује се нису примљене измене јер није било $\frac{2}{3}$ чланова)

Д. *Маслаћ* — задовољан је са радом управе и моли управу да остане и даље, само да се упражњена места попуне

Вуловић изјављује да је поводом оног случаја кад је г. *Јоца Станковић* подносио оставку, био зато да му не треба уважити оставку, јер није категорички ка-зао да неће да остане, те је и сад солидаран са тиме и мисли да управа треба да остане, али ако је управа уверена, да не може да ради не треба их натеривати да раде него треба уважити оставке.

Јоца Станковић изјављује да њему није уважена оставка и ако је био болестан. Мисли да управа треба да остане јер јој није истекао мандат.

(наставиће се)

Одсек за канализацију поднео је на одобрење суду општине београдске овај

П р а в и л н и к

за спајање имања са уличним каналима у Београду.

Чл. 21.

Вентилација и затварачи против смрада. Сва постројења за канализацију морају се вентилисати,

Свака вертикална (одводна цев) мора се без сужавања и по могућству без прелома, потпуно заптивена, извести преко крова и капом покрити.

За правилно функционисање затварача против смрада, прописује се следеће:

1). Ако одводна цев има 50 м.м. пречника, онда ширина затварача против смрада сме бити највише 40 мм; код широк одвојених цеви ширина затварача мора бити увек најмање за 15 мм. ужа од ширине одводне цеви.

2). Дубина језика у затварачу против смрада мора бити најмање 100 мм.

3). Отвори решетке на упадима несмеју изнети више од половине чистог пресека затварача против смрада.

4). Уток споредне цеви у одводну несме ниже лежати од најниже тачке затварача.

Цеви морају се преко крова на такву висину извести, да каналски гасови не могу продрети у зграде.

Димњаци не смеју се употребити као вентилационе цеви канализационих постројења.

Чл. 22.

Силази за ревизију. Цело постројење мора бити тако удешено да сви делови буду по могућству што приступачнији.

На сваком плацу, што ближе граници према улици, поставиће се на кућном каналу један силаз за ревизију, који мора бити сигурно затворен са зато подесним заклопцем. Сем тога овакови силази поставиће се и у двориштима, где год се буде указала потреба ради вршења ревизије и правилног одржавања целокупне кућне канализације.

Чл. 23.

Постојеће кућне канализације и нужничке јаме. За постојеће кућне канализације дозволиће се, да оне и даље остану само у оноликом обиму, у коме би оне одговарале у овом правилнику прописаним правилима. Иначе морају се реконструкцијом довести у склад са овим правилником, а ако и то није могуће, онда се морају потпуно напустити.

Постојеће нужничке јаме морају се, чим сопственик изврши канализацију према овом правилнику, затрпати, пошто се предходно од погани изчисте и према санитарским прописима дезинфикују.

Чл. 24.

Одржавање и контрола кућних канализација. Сва постројења за канализацију морају се одржавати увек у исправном стању, прописно чистити и испирати.

Одсек за канализацију властан је да у свако доба контролише исправност ових постројења и да тражи све оне прелатке, које би биле потребне за правилно функционисање кућних канализација.

III. Веза са уличним каналом.

Чл. 25.

Број кућних веза. Према чл. 5. овог правилника сваки сопственик дужан је да своје имање, у цели канализација, веже са уличним каналом, чим на том имању која зграда постоји. Ово везивање сме бити само на једном месту т. ј. свако имање имаће само једну везу са уличним каналом, сем кишних одводних цеви на уличном фронту; које непосредно утичу у улични канал.

У изузетним случајевима може одсек за канализацију дозволити и више веза једног истог имања са уличним каналом.

Чл. 26.

Употреба кућних канализација. Кућне канализације одводиће у улични канал следеће материје:

- а). фекалије
- б). помије (нечисту воду)
- в). кишницу.

Забрањено је убацивање у канал чврстих материјала ма које врсте, као што су: кујински одпатци, ђубре, пепео, песак, прашина, крпе и томе подобно. Тако исто забрањује се и убацивање експлозивних материја и снега. Спровођење воде од кондензације и нечисте воде из фабрика биће дозвољено само по нарочитом одобрењу одсека за канализацију, но које се може у свако доба опореди.

Иначе фабрике биће дужне да имају своја постројења за пречишћавање нечисте воде пре но што би се ова у уличне канале пустила.

IV. Таксе

Чл. 27.

Основна такса. Свака кућа чим се веже са уличним каналом, подлежи плаћању ниже одређене основне таксе на име употребе уличног канала. При том сматра се да је веза извршена, чим ма и један излив (нужник, кујински излив ит.д.) ступи у дејство.

Чл. 28.

Одређивање броја простора. Основна такса је ова: за сваки простор у кући плаћаће се месечно 0.10 дин. Под простором се разуме све што је ограђено са 4 зида. Подруми и тавани рачунаће се у просторе који подлеже плаћању ове таксе онда, ако ма какво постројење канализације у њима буде извршено.

Под једним простором разуме се величина до 50 квадратних метара; сваких других 50 квадратних метара површине рачуна се као засебан простор.

Чл. 29.

Потрошак воде. У овој основној такси није обухваћен потрошак воде, потребан, за испирање јер ће се вода

плаћати управи водовода по постојећим таксама за наплату воде.

Чл. 30.

Обавеза плаћања таксе. Свака кућа обавезна је да плаћа таксу по чл. 28. па макар у њој нико и не становао.

Чл. 31.

Рок плаћања. Одређена такса у чл. 28 наплаћиваће се за сваки месец у напред, и то сваког првог дана у месецу, а примаће се наплата и за више месеци у напред.

Чл. 32.

Наплата екзекутивним путем. Ономе, који на поднету признаницу не хтедне платити, наплата ће се извршити екзекутивним путем, на основу овог члана, а с позивом на тачку 4 § 465 судско грађанског поступка.

Решење о овом доноси председник београдске општине и оно је одмах извршно.

Таксе, који се неби могле никако наплатити, расходоваће се као ванредни издаци.

Чл. 33.

Бесплатно контроле са ње по званичној дужности. Сваки сопственик дужан је преко дана допустити општинским контролорима канализације, да прегледају стање, у ком се цело кућно каналско постројење налази. За ове прегледе по званичној дужности неће се од сопственика никаква такса наплаћивати.

Чл. 34.

Такса за чишћење каналских постројења. Ради уредног одржавања кућних канализација одсек за канализацију наредиће периодично чишћење свију постројења у које блато и остали талог приспева, као што су сливници, таложници и т. д. За ова чишћења наплаћиваће се од сопственика такса, која буде прописана нарочитом тарифом за чишћење и одржавање канализација.

Сопственици могу тражити и чешће чишћење но што је одсек за канализацију, прописао, и у овом случају платиће исту таксу, као што је напред поменуто, без икаквих других додатака.

Чл. 35.

Поднашање пројекта на одобрење. Сваки сопственик, пре но што би приступио грађењу канализације, мора за ово тражити дозволу од општинског Суда, при чему има да поднесе пројекат за извршење горњег рада.

Пројекат мора садржати:

а). Ситуациони план имања, које се има канализирати, у размери 1:200, у ком је шематички уцртана цела канализациона мрежа, са везом са уличним каналом, назначењем димензија и падова спроводника, обележењем места где долазе сливници, силом и т. д.

б). Основу најнижег спрата односно сутерена у размери 1:50 са детаљно уцртаном канализационом мрежом, назначењем димензија и падова спроводника, силаза, сливника, излива из кујне, купатила, нужника и т. д., као и обележењем положаја спроводне водоводне цеви. У опште из ове основе мора се јасно видети це а диспозиција.

в). Потребан број пресека зграде, као и уздужни — вертикални пресек кроз главни спроводник, такођер у размери 1:50.

За веће грађевине одсек за канализацију одобраваће и поднашање пројекта у мањој размери, но што је овде прописано.

Податке, на ком месту и на којој ће се висини веза извршити са уличним каналом даје одсек за канализацију.

Пројекат се мора поднети у дубликату. Један екземпляр ће се чувати у архиви отсека за канализацију, а други ће се вратити сопственику по издејствованом одобрењу. Пројекат мора бити потписан од сопственика и од пројектанта.

За преглед и одобрење поднетог пројекта, сопственик јер дужан да плати таксу коју Суд буде прописао

V. Казне.

Чл. 36.

Оптуживање сопственика. Сопственике, који би радили противно овом правилнику, оптуживаће одсек за канализацију Суду општине београдске, који ће са кривцима даље поступити по закону.

О значају друмова некад и сад.

Ми ћемо се овде ограничити на то, да према досадашњим испитивањима побројимо главне друмове који су у средњем веку служили саобраћају по српским земљама.

Најглавнији трговински центар за српске земље био је у средњем веку Дубровник (на место старог Epidaurus-a). Трговина из Дубровника допирала је у Српске земље у главном по трима друмовима:

1.) Друмом од Дубровника преко Требиња, Љубомира, Билећа, Гацког, Сућеске, Фоче, Плеваља, Сјеница, Трговишта, Ибра и Топлице у Ниш.

2.) Друмом од ушћа Неретве ка Митровици: Габела, Благај, Коњиц, Високо Олово, Борач, Кушлат, Зворник, Митровица на Сави. — Овај се друм у Борчачвао у још два крака: један источни и други северни. Источни је преко Сребрнице водио преко Дрине у Рудник — нема ближих података — а северни у Соли (сад. Тузла).

3.) Друмом од Бара, Будве и Котора, преко Цетињског Поља и Оногонта у Бреково (Via de Zenta.) — Брекова је по г. Љ. Ковачевићу близу данашње границе Црне Горе близу села Мојковца. Из Брекова

се могло ићи у Бијело Поље, у Будимље, Плевље, Оногонт и Скадар.

Друм од јадранског приморја ка Призрену служио је за везу с рудницима и златним тржиштима Српских Земаља. Друм је водио од Св. Срба на Бојани преко Скадра, Дана, Св. Спаса на Дриму у Призрен. Служио је за везу с Баром и Улцињом.

Друм Котор, Оногонт, Плевље, Пожега по свој прилици још стари римски. Од Пожеге водио је друм долином Скрапежа па на Дрину ка Митровици на Сави. Сем тога било је од Пожеге још три друма: један преко Чачка Рудника и Барајева у Београд; други низ Мораву а трећи преко Маљена ка Ваљеву.

Друм: Сплет, Клис, Сињ, Хливно, Купреш, Пруссац. — Ту у Прусцу била је раскрсница четири знатна друма: Босанског, овог из Сплета, друма из долине Ламвине и из околине реке Босне (преко Фојнице.) — Од Сплета водио је још један пут преко Дувног Поља ка граду Призрену у долини Раме. А одатле преко Вратне Горе и изворног предела Неретвице у руднике фојничке и крешевске.

Друм Аквилеја, — Ливанско поље Дувно поље, Невесињско поље, Гацко поље, Оногонт (Никшић) Скадар.

Друм Via Egnatia који води од Драча на Солун и Цариград поменут је кад је било говора о римским путовима. он је служио као наставак овог приморског пута и као веза између Јадранског приморја и Цариграда.

Друм Осек—Митровица—Београд то је стари римски.

Цариградски Друм: Београд, Гроцка, Смедерево, Браничево, Равно, Ражањ, Бован, Липовац. Ниш, Мокро, Пирот, Драгоман, Софија и т. д.

Босански друм: Љубљана, Метлика, Кључ, Пруссац, Сарајево, Вишеград, Добрун, Нови Пазар, Приштина и Скопље.

Београдски друм: Београд, Рудник, Борач, Жича, Маглич, Студеница, Долина Рашке, Пећ, Дечане, Ђаковица и Призрен.

Смедеревски Друм: Смедерево, Некудим, Крушевац, Приштина.

Друм долином Босне.

Друм долином Дрине.

То су главнији друмови кроз српске земље у средњем веку. С једне стране сировине из Српских земаља

а с друге стране производи запада преношени су по тим друмовима караванима. Транспорт су вршили поносници (данашњи шпедитери) за које се помиње да су понеки имали по 300 товарних коња.

Срби су слали за Запад: Говеда, овце, свиње, сирове коже овче, волујске и јагњеће даље од дивљачи; катран, жито; најзад сребро и восак и свилена буба. Дакле без мало све оно што Србија и данас извози у западну Европу.

Увозило се: Со, тканине, оружје, сребрни и златни накити и.т.д.

Према начину транспорта може се готово поуздано тврдити да су Срби сразмерно врло мало или ни мало нису урадили на изради горњег строја друмова. Чак нису оправљани ни стари римски путеви како треба Јер да је било доброг горњег строја по друмовима, да је траса друмова била подесна транспорт би се вршио већином колима а не товарним коњима.

Наши су стари витезови по свој прилици јашили на коњима по блаватим друмовима. У опште и данас наш народ има особит појам о путу.

Код народа је пут и оно где нема горњег строја али где се може пешице или на коњу проћи без препреке и зато ће под појам пута наш сељак разумети и читаву планину која није како год заузета приватним лицима те нема ограда или каквих препрека.

Има истина две три речи у старим српским споменицима према којима би се можда могло судити да је било и добрих друмова у правом смислу (колници) али какав је горњи строј њихов; какво је извршење и одржавање о томе нема помена.

Данас се друмови просецају махом долинама да се повезују плодне жупе и насељена места што непосреднијом везом. Али је у старо доба па и у средњем веку било друкчије. Изгледа да се гледало да се што пре дохвати планине и висова како би се доспело у изворски предео река те да се избегну мостови и пропусти за чију израду треба много веће вештине и много више радне снаге но за остали део друма. Те вештачке грађевине може да врши само држава, централна власт а омање друштвене јединице нису за то довољно јаке ни у погледу на радну снагу нити на финансијску моћ. Зато је и траса тих старих планинских друмова била са стрмим успонима и падовима и што могућно краћа.

(Наставиће се)

Б Е Л Е Ш К Е

Грчке железнице у 1906 г. Железничка мрежа краљевине Грчке није стварно ништа повећата у 1906. год. Постојеће линије: Атина—Пиреја са електрич-

ном вучом, пелопонска, атичка и тесалиска са сталним рашћењем њихових прихода. показују општи напредак земље. Важна линија Пиреја—Лариса ради се

са врло великом брзином, Од 33¹/₂ км. дугачке линије Пентамили—Демерли израђени су већ 27. км. остао је само недовршен један већи мост, који ће ускоро бити готов.

На другој линији Лариса—Демерли — која је дугачка 44 км. — довршиће се ускоро земљани радови, а такође ускоро ће почети полагање шина, тако, да ће цела линија по свој прилици у месецу септембру бити предата саобраћају.

Трећа линија Лариса—Шагези — која иде на турску границу — сад је тек обележена и по свој прилици ускоро ће се отпочети са земљаним радовима.

Пешчани филтри у Fostoria, Охио, Америка. Фосторија је прва и до сад једина варош у држави Охио, која чисти своју воду кроз пешчани филтар. Построј ових филтара довршен је у прошлој години и састоји се из две коморе, од којих свака може да прими 1900. м³ воде: Брзина протицања воде кроз филтар сасвим је мала и износи 60 м/м. на сат. Овако мала брзина протицања узета је с тога, што вода, која се филтрише има много нечистоће. Пешчани филтар састоји се из 100 м/м. високог слоја крупнијег камена, преко кога долази шљунак, такође у висини од 100 м/м.; преко шљунка наслаган је крупнији песак у истој висини и најпосле долази прави филтар, а то је фини ситан песак у слоју од 90 см. Вода у филтар доводи се или из мале притоцице реке Портаге, или из једног резервоара моћног 320 000 м³. Резервоар, као и зграда филтра израђени су у армираном бетону.

√

Проба порозности једне цеви од армираног бетона. У Atfleboro-у месеца децембра 1905 год. инсталирана је једна усправна цев израђена од армираног бетона. Димензије ове цеви следеће су: преч-

ник 15.25 м., висина 32,3 м. и корисни волумен 5700 м³ Јачини бокова у доњем крају 450 м.м., а у горњем 200 м.м. Кад је се цев први пут испунила водом, приметило се, да није потпуно непропустљива и да местимично цури вода кроз бетонске зидове. Такође је, — после јаког мраза примећено, — да су местимично зидови испуцали, што је свакојако наступило услед смржњавања воде која је продрла између гвоздених уметака у зидове бетонске.

Како је предузеће, — које је израдило ову цев, гарантовало за потпуну непропустљивост зидова; то је оно одмах по извршеној неповољној проби приступило оправци. Сва дефектна места на унутарњој површини брижљиво су очишћена, добро изгребена, поново олепљена и углачана. Ово унутарње лепљење извршено је у четири слоја и то тако, да је сваки нов слој рађен пошто је се претходни потпуно везао. Али поред свега брижљивог рада добивени резултат није задовољио очекивања; те је с тога предузето поновно поправљање унутарње површине на следећи начин:

Најпре су сва дефектна места на боковима цеви најбрижљивије осушена, па су потом премазата са кључалим раствором сапуњавице. После 24 часа поново су премазата иста места са стипсаним раствором топлим 15 до 20. После сваки 24 часа следовало је поновно, наизменично премазивање сапуњавице и стипсе. Оваква премазивања извршена су на свима местима, која су као пропустљиве пруге означена, пет пута. После петог премаза, поново је цев испуњена са водом и није више примећено чак ни сузење, тако, да су на овај начин добивени резултати били потпуно задовољавајући.

√

В е с т и.

Личне вести.

Одликовања.

Указом Њ. В. Краља од 29. јуна ове год. одликовани су:

Орденом Св. Саве четвртог реда

Г. Тома Марјановић, виши инжињер. Г. Јосиф Ринер, виши инжињер. Г. Лука Ивковић, виши инжињер. Г. Живадин Димитријевић, виши инжињер. Г. Јован Банић, виши инжињер. Г. Емил Краловец, виши инжењер. Г. Јован Симеоновић, виши инжињер. Г. Сима Катић, инжињер.

Орденом Св. Саве петог реда

Г. Светозар Русидес, виши инжињер. Г. Милош Милошевић, виши инжињер. Г. Јездимир Ђокић, секретар, врш. дуж. прав. референта.

Златном медаљом за грађанске заслуге

Г. Павле А. Димић, инжињер. Г. Милутин Сарић, инжињер. Г. Владимир Митровић, инжињер. Г. Раде Крајиновић, књиговођа.

Указом Њ. В. Краља од 29. јуна ове год. постављени су при Министартву Грађевина:

за инжињере прве класе г. г. Чеда Младеновић, Димитрије Поповић, Божидар Минић и Драг. Трпковић, инжињери друге класе;

за архитекту друге класе г. Сиљан Пејчиновић, архитект треће класе;

за инжињере треће класе, г. Милан Јоксимовић инжењер исте класе Железничке Дирекције, и Свето-

зар Теодосијевић подинжењер прве класе Железничке Дирекције;

за подархитекту прве класе г. Светозар Јовановић, подархитекта друге класе; и

за вишег инжењера друге класе при грађ. одељку начелства окр. подринског г. Петар С. Бојић инжењер прве класе.

Указом Њ. В. Краља од 25. јуна ове год. постављен је за инжењера друге класе Министарства Грађевина г. Стеван Д. Губеревац инжењер у оставци.

Грађење каменог моста преко два јелака код Брековића куће на путу Чачак—Тијање—Ариље уступљено је Лазару Милојевићу предуз. за 4660 динара, ниже од предрачунске суме 241,78 дин. или 4,93%.

Грађење засведеног пропуста од 3 м. распона на путу Крушевац—Варварин, уступљено је у израду Димитрију Марковићу, пред. за 7800 дин. ниже од предрачунске суме за 209,58 или 2,62% о трошку окр. приреза.

Грађење 6. камених пропуста на путу Крушевац—Александровац, уступљено је Недељку Јовановићу предуз. за 4011 дин. ниже за 1341,78 дин. или 25,25%.

Оправна дрв. моста преко Нишаве у ул. црв. крст у Нишу, уступљена је Дамјану Јанковићу пред. за 5998 дин. ниже од предрачунске суме за 391,50 дин. или 6,13%.

Нов мост од ојачаног бетона 7 м. распона, саградиће се према одобреном пројекту инжењера г. Хран. Спасића и Душана Божића, преко Гагловске реке у селу Капицији, на путу Крушевац—Каоник—Рибарска Бања.

Предрачунска је сума 8950,59 динара, што плаћа округ крушевачки.

Набавка гвоздене конструкције за мост преко Беле Реке код Рготског камена на окр. путу Зајечар Доњи Милановац од 25. м. распона.

Господин Министар Грађевина, решењем својим од 23. јуна 1907. г. одобрио је, да се према генералном пројекту, уговору и техничким прописима, може набавити гвоздена конструкција за овај мост; да се лицитација држи на дан 9/22 августа ове године, и да се набавка исплати из буџета Министарства Грађевина.

Продужење новог дрвеног моста на Морави између Ристовца и Давидовца за 63. 81. м. извршиће се ове год. по пројекту в. инжењера г. Свет. Јовановића.

Предрачунска је сума 10436,62 дин. што се плаћа из Калдрмијског фонда.

Пропуст на потоку Просечки дол на путу Пирот—Књажевац, оправиће се ове год. по предрачуну окр. инжењера г. Ст. Маринковића.

Предрачунска је сума 192. дин. Плаћа округ пиротски.

Нови срески путеви. Указом Њ. В. Краља од 25. јуна ове год. оглашен је за срески, пут Неготин—Речка—Кленовац—Брусник—Салаш.

Указом Њ. В. Краља од 21. јуна ове год. оглашен је за срески, нови пут који ће се саградити од Гуче преко Турице, Тијања, Ртара, Марковице и Дучаловића до Овчарске Бање.

Два камена засведена моста од по два отвора по 9 м. распона. Г. Министар Грађевина одобрио је, да се према прегледаним пројектима, могу саградити два камена засведена моста од по два отвора по 9 м. распона преко реке Јабланице на окр. путу Ваљево—Дебело Брдо—Бајна Вашта, и то:

I на Кнеза Пирге броду. Предрачунска је сума за овај I мост 38820,21 дин. и

II на Јовањском броду. Предрачунска је сума за овај II мост 36218,80 дин.

Пројекте за ове мостове израдио је г. Л. Зисић самоуправни инжењер окр. ваљевског, а грађење истих исплатиће се из окружног приреза.

Претплатницима.

Молимо г.г. претплатнике да изволе полагати претплату на лист следећој г.г. повереницима:

За округ Београдски: г. Јован Симеонович в. инж. и г. Витомир Рајић инж.

За округ Ваљевски: г. Љуба Денић в. инж. и г. Чеда Гагић инж.

За округ Врањски: г. Свет. Јованович инж. и г. Чеда Младенович инж.

За округ Крагујевачки г. Лука Ивкович в. инж. и г. Стеван Миросављевић инспектор.

За округ Крајински: г. Божидар Минић инж. и г. Божидар Глумац инж.

За округ Крушевачки: г. Никола Писа инж. и г. Душан Божић инж.

За округ Моравски: г. Настас Попович виши инжењер и г. Дим. Попович инж.

За округ Нишки: г. Јосиф Ринер в. инж.

За округ Подрински: г. Петар С. Бојић инж.

За округ Пожаревачки: г. Светозар Русидес в. инж. и г. Петар Ракић инж.

За округ Пиротски: г. Драгутин Матић инж.

За округ Смедеревски г. Јован Банић в. инж. и г. Милија Нинић инж.

За округ Руднички: г. Димитрије Милошевић инжењер.

За округ Тимочки: г. Влада Здравковић инж. г. Аца О. Миленковић инжењер и г. Петар Караџић инж.

За округ Топлички: г. Лазар С. Живковић инж.

За округ чачански: г. Јордан Виданович инж. и г. Живко Радовић инж.

За округ Ужички: г. Емил Краловец в. инж. и г. Ђорђе Јевтовић инж.

Господу поверенике молимо, да новац по одбитку поштарине — одмах шаљу благајнику удружења.

Власник за Удружење Срп. Инжењера и Архитекта **Мих. Ј. Валента** инспектор железничке дирекције. Одговорни уредник: **Нестор Мапојловић**, начелник Минист. Финансија у пензији. Ресавска ул. бр. 69. Штампарија К. Грегорића и Друга — Београд. Узун-Миркова 4.